

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ersättning till arbetsgivare för semesterkostnader för den tid föräldradagpenning betalas

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås en jämnare fördelning av arbetsgivarnas kostnader för den semesterlön som de skall betala under moderskaps- och föräldraledighet. Om en arbetsgivare har betalat en arbetstagar semesterlön som har intjänats under moderskaps- eller föräldraledighet eller semesterersättning, har arbetsgivaren rätt att få ersättning för varje kalendermånad under vilken semester har intjänats och semesterersättning har betalats. Ersättning betalas för 2,5 dagar per kalendermånad, men dock högst så mycket som arbetsgivaren har betalat i semesterlön eller semesterersättning.

De kostnader som reformen medför för sjukförsäkringssystemet skall finansieras med arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. År 1995, då de årliga kostnaderna kommer att uppgå till 365 milj. mk, höjs arbetsgivares sjukförsäkringsavgift med 0,15 procentenheter.

Propositionen hänför sig till arbetsmarknadsuppbyggnaden våren 1993 till den del den gäller semesterlagstiftningen.

Lagen avses träda i kraft den 1 april 1994 och tillämpas första gången på det semesterkvalifikationsår som börjar nämnda dag.

MOTIVERING

1. Nuläge

Enligt semesterlagstiftningen tjänar en arbetstagar i semester också då han får särskild moderskapspenning eller moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning som avses i sjukförsäkringslagen. Arbetstagar har haft rätt till semester som intjänas för ovan nämnda tid ända sedan 1964. Då var moderskapsledigheten mycket kort jämfört med den nuvarande moderskaps- och föräldraledigheten som är 263 dagar. Förlängningen av föräldraledigheten har ökat arbetsgivarnas kostnader inom kvinnodominerade branscher. Då man i allt högre grad har börjat fästa uppmärksamhet vid de indirekta arbetskraftskostnaderna har arbetsgivarna i synnerhet inom dessa branscher upplevt den belastning som kostnaderna utgör som orättvis. Å andra sidan har frågor som gäller anställandet av arbetstagar enligt arbetstagarrens kön tagits upp i detta sammanhang.

Behovet av att fördela den belastning som

kostnaderna utgör i kvinnodominerade branscher mellan arbetsgivarna har varit aktuell många år. Saken har utretts av två arbetsgrupper inom social- och hälsovårdsministeriet, dvs. arbetsgruppen för utredande av föräldrapenning (VARA 1989 STM:1990:9) och arbetsgruppen för utredande av socialskyddet vid vård av barn (LASSO STM:1992:18). I samband med arbetsmarknadsuppbyggnaden våren 1993 kom arbetsgivarorganisationerna inom den privata sektorn och alla arbetstagarorganisationer överens om för semesterlagstiftningens del att frågan om ersättande av semesterkostnader som uppstår under en arbetstagar moderskaps-, föräldra- eller faderskapsledighet vid den fortsatta trepartsberedningen, som så fort som möjligt skulle inledas, bör lösas så att kostnaderna då det nya systemet träder i kraft finansieras genom en höjning av arbetsgivarnas betalningsandelar via sjukförsäkringssystemet. De i statsbudgeten för 1994 avsedda trepartsförhandlingarna om en jämn-

are fördelning av finansieringen av kostnaderna för semester som en arbetstagare tjänar in under föräldrapenningstiden inleddes hösten 1993.

1.2. Föreslagna ändringar

Enligt förslaget har en arbetsgivare rätt att få ersättning för varje kalendermånad för vilken en arbetstagare har intjänat semester under den tid han eller hon får särskild moderskapspenning eller moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning. Förutsättning för ersättningen är att antalet sådana dagpenningdagar uppgår till minst 14 under en kalendermånad. Ersättningen till arbetsgivaren skall motsvara den särskilda moderskapsdagpenning eller moderskaps-, faderskaps- eller föräldradagpenning som betalats arbetstagaren per dag för den intjänade semestertiden. Ersättningen skall betalas för 2,5 dagar per kalendermånad, dock inte mera än vad arbetsgivaren har betalat i semesterlön eller semesterersättning. Om en arbetstagare är i arbete under föräldrapenningsperioden har arbetsgivaren dock inte rätt till ersättning.

Ersättningen betalas av folkpensionsanstalten. Den betalas i efterhand när arbetsgivaren har betalat hela semesterlönen eller semesterersättningen för kvalifikationsåret. Arrangemanget skall inte gälla semesterlön för sparad ledighet. På betalningen av ersättningen skall tillämpas samma stadganden i sjukförsäkringslagen som då en arbetsgivare ansöker om ersättning för lön som han har betalat antingen under sjukdomstid eller moderskapsledighet. Arbetsgivaren skall ha rätt att få tillbaka socialskyddsavgiften för den semesterlön eller semesterersättning som han har betalat, så som stadgas i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift.

Det nya arrangemanget kommer att föranleda en merkostnad om 365 milj. mk per år. År 1995 beräknas arrangemanget föranleda sjukförsäkringsystemet en merkostnad om 300 milj. mk. Eftersom denna rat skall fördelas mellan arbetsgivarna innebär det att alla arbetsgivarnas sjukförsäkringsavgift höjs med 0,15 procentenheter. Kostnaderna de närmaste åren kommer att bero på föräldraledigheternas längd och sysselsättningsläget.

2. Beredning av propositionen

I arbetet har deltagit folkpensionsanstalten och Finlands Fackförbunds Centralorganisation, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund, Affärsarbetsgivarnas Centralförbund, Tjänstemannacentralorganisationen FTFC rf, Statens Arbetsmarknadsverk och Kommunala arbetsmarknadsverket. Enligt Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund och Statens arbetsmarknadsverk är den föreslagna lagändringen, i den form som föreslås, inte ändamålsenlig med tanke på en jämnare fördelning av kostnaderna mellan arbetsgivarna.

3. Ikraftträdande

Avsikten är att systemet skall tillämpas första gången på det semesterkvalifikationsår som börjar vid ingången av april 1994. Därför avses att lagen om ersättning till arbetsgivare för semesterkostnader för den tid föräldradagpenning betalas skall träda i kraft den 1 april 1994.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ersättning till arbetsgivare för semesterkostnader för den tid föräldradagpenning betalas

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §

Om en arbetsgivare har betalat semesterlön eller semesterersättning till en arbetstagarer för den tid för vilken arbetstagarer, utan att vara i arbete, har fått särskild moderskapspenning eller moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning som avses i sjukförsäkringslagen (364/63), har arbetsgivaren rätt att få ersättning från sjukförsäkringssystemet så som anges i denna lag. Denna lag tillämpas också på tjänsteförhållande.

2 §

Arbetsgivaren har rätt att få ersättning för varje kalendermånad under vilken semester har intjänats för en tid som avses i 1 § förutsatt att antalet dagpenningsdagar uppgår till minst 14 under kalendermånaden.

Ersättning betalas för 2,5 dagar per kalendermånad.

Ersättningen motsvarar den särskilda moderskapspenning eller moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning som betalats per dag till arbetstagarer för den tid under vilken semester intjänats. I ersättning betalas inte mera än det belopp som arbetsgivaren har varit skyldig att betala i semesterlön eller semesterersättning.

3 §

Ersättning skall sökas hos folkpensionsanstalten. Ersättningen betalas i efterhand när arbetsgivaren har betalat hela den semesterlön eller semesterersättning som gäller kvalifikationsåret.

I fråga om sökande och betalning av ersättning samt vid sökande av ändring skall förfaras så som sjukförsäkringslagen stadgar om arbetsgivares rätt att få ersättning för lön som han har betalat.

4 §

Kostnader som föranleds av denna lag finansieras med arbetsgivares sjukförsäkringsavgift. Arbetsgivaren har rätt att få tillbaka den socialskyddsavgift som han har betalat för i 1 § avsedd semesterlön eller semesterersättning så som anges i lagen om arbetsgivares socialskyddsavgift.

5 §

Denna lag träder i kraft den 1 april 1994 och tillämpas första gången på det semesterkvalifikationsår som börjar nämnda dag.

Helsingfors den 25 februari 1994

Republikens President

MAUNO KOIVISTO

Social- och hälsovårdsminister *Jorma Huuhtanen*

